Η ηθική της γλώσσας στον Χρυσόστομο (Μπαμπινιώτης Γεώργιος, Καθηγ. Γλωσσολογίας Παν/μίου Αθηνών)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 11 Νοεμβρίου, 2014

Εἶναι γνωστό ὅτι στούς Τρεῖς Ἱεράρχες ὀφείλεται κατ' ἐξοχήν ἡ ὑπέρβαση τῆς ἀντιθέσεως Ἑλληνισμοῦ καί Χριστιανισμοῦ καί ἡ οἰκοδόμηση τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ ἰδεώδους. Εἶναι ἐπίσης γνωστό ὅτι οἱ τρεῖς Μεγάλοι Πατέρες τῆς Ὀρθοδοξίας καί ἀκαταγώνιστοι κήρυκες τῆς χριστιανικῆς πίστεως ἀπεδείχθησαν καί ἐξαιρετικῆς ἑλληνικῆς παιδείας ἄνδρες ὑπῆρξαν.
Ὁ νεότερος ἀπό τούς τρεῖς Πατέρες τῆς Ὀρθοδοξίας (γεννήθηκε γύρω στό 350), καταγόμενος ἀπό τήν Ἀντιόχεια τῆς Συρίας, δηλ. ἀπό τήν Ἀνατολή κι αὐτός, μαθητεύει γιά λίγο στόν φιλόσοφο Ἀνδραγάθιο ἀλλά, κυρίως, σπουδάζει κοντά στόν φημισμένο ρήτορα Λιβάνιο (στόν ὁποῖο ἐμαθήτευσε καί ὁ Μέγας Βασίλειος). Ὁ Χρυσόστομος- ἀντίθετα πρός τόν Βασίλειο καί τόν Γρηγόριο - εἶναι καί ὁ μόνος ἀπό τούς τρεῖς πού φοίτησε σέ Θεολογική Σχολή, στήν Σχολή τῆς γενέτειράς του Ἀντιόχειας, ὅπου φοίτησε κοντά στόν Καρτέριο καί Διόδωρο. Μέ τέτοιες σπουδές εἶναι φανερό ὅτι ὁ Ἰωάννης, ὅπως καί οἱ ἄλλοι δύο Πατέρες, ὁπλίστηκε μέ σπάνια γιά συγχρόνους του Χριστιανούς παιδεία, ἀπό τήν ὁποίαν καί βαθιά γνώση ἀπέκτησε καί κυρίως καλλιέργεια τοῦ νοῦ καί τῆς γλώσσας, πού ἀκονίστηκε στή φιλοσοφία καί στή ρητορική: ὁ Γρηγόριος διδάσκει ρητορική. Ὁ Βασίλειος καί ὁ Ἰωάννης ἐφαρμόζουν τή ρητορική στά δικαστήρια, ἀσκώντας ὅ,τι σήμερα θά ὀνομάζαμε δικηγορία. Καί οἱ τρεῖς τους σύντομα ἐγκαταλείπουν τό ἐπάγγελμα πού ἄρχισαν νά ἀσκοῦν, γιά νά ἀφοσιωθοῦν ὁλοκληρωτικά στόν λόγο τοῦ Θεοῦ, στήν ὀρθόδοξη πίστη καί διδασκαλία.
Ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος εἶναι ἰδιαίτερα προσεκτικός ἕως ἐπιφυλακτικός πρός τίς «ἔξωθεν μαθήσεις». Φοβᾶται τίς παρεξηγήσεις πού μπορεῖ νά γεννήσει ἡ πρώιμη διδασκαλία τους στά παιδιά σέ σχέση μέ τά διδάγματα τῆς Ἐκκλησίας. Ἄς μήν ξεχνᾶμε ὅτι ἡ κύρια σπουδή τοῦ Χρυσοστόμου ὑπῆρξε ἡ θεολογική καί λιγότερο -σέ σχέση μέ τούς δύο ἄλλους- ἑλληνική.

Διαβάστε ολόκληρο το πολυτονικό κείμενο πατώντας εδώ